

**GEOGRAFIYA FANINI O‘QITISHDA INNOVATSION G‘OYALAR VA
TEKNOLOGIYALARNI AHAMIYATI**

Buxoro davlat pedagogika instituti

Aniq va tabiiy fanlar fakulteti,

Geografiya va iqtisodiy bilim asoslari yo‘nalishi 3-bosqich talabasi

Xodjaniyazova Shoxsanam Ergash qizi

Buxoro davlat pedagogika instituti

Aniq va tabiiy fanlar fakulteti,

Geografiya va iqtisodiy bilim asoslari yo‘nalishi 3-bosqich talabasi

Hotamova Malika Akmal Qizi

**THE IMPORTANCE OF INNOVATIVE IDEAS AND TECHNOLOGIES IN
TEACHING GEOGRAPHY**

Bukhara State Pedagogical Institute

Faculty of exact and natural sciences,

3rd-level student of geography and economic fundamentals

Khodjaniyazova Shokhsanam Ergash qizi

Bukhara State Pedagogical Institute

Faculty of exact and natural sciences,

3rd-level student of geography and economic fundamentals

Hotamova Malika Akmal Qizi

Annotatsiya: Geografiya fani, tabiiy va ijtimoiy jarayonlarni o‘rganish, inson va atrof-muhit o‘rtasidagi munosabatlarni tushunish uchun muhim ahamiyatga ega. Ushbu fanni o‘qitishda innovatsion g‘oyalar va texnologiyalarni qo‘llash, ta'lim jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilishga yordam beradi. Innovatsion

yondashuvlar, o'quvchilarning geografik bilimlarini kengaytirish, tanqidiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish va amaliy ko'nikmalarni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu maqolada geografiya fanini o'qitishda innovatsion g'oyalar va texnologiyalarni ahamiyati haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: geografiya, innovatsion yondashuvlar, zamonaviy texnologiyalar, 3D modellashtirish, zamonaviy vositalar, loyihalar.

Аннотация: Наука география важна для изучения природных и социальных процессов, для понимания взаимоотношений человека и окружающей среды. Использование инновационных идей и технологий в преподавании данного предмета помогает сделать учебный процесс более эффективным и интересным. Инновационные подходы играют важную роль в расширении географических знаний учащихся, развитии навыков критического мышления, формировании практических навыков. В данной статье представлена информация о важности инновационных идей и технологий в преподавании географии.

Ключевые слова: география, инновационные подходы, современные технологии, 3D-моделирование, современные инструменты, проекты.

Abstract: The science of geography is important for the study of natural and social processes, for understanding the relationship between man and the environment. The use of innovative ideas and technologies in teaching this subject helps to make the educational process more effective and interesting. Innovative approaches play an important role in expanding students' geographical knowledge, developing critical thinking skills, and forming practical skills. This article provides information about the importance of innovative ideas and technologies in teaching geography.

Keywords: geography, innovative approaches, modern technologies, 3D modeling, modern tools, projects.

Geografiya fani, insoniyatning atrof-muhit bilan o‘zaro aloqalarini o‘rganish, tabiiy va ijtimoiy jarayonlarni tushunish, shuningdek, yer yuzasidagi joylashuvlarni aniqlash uchun muhim ahamiyatga ega. Geografiya, o‘z ichiga ko‘plab sohalarni oladi, jumladan, tabiiy geografiya, ijtimoiy geografiya, iqtisodiy geografiya va siyosiy geografiya. Ushbu sohalar, insoniyat va atrof-muhit o‘rtasidagi murakkab munosabatlarni o‘rganish uchun zaruriy bilimlarni taqdim etadi. Tabiiy geografiya, yer yuzasining tabiiy jarayonlari, landshaftlari, iqlimi, suv resurslari va boshqa tabiiy elementlarni o‘rganadi. Bu soha, geografik joylashuvning tabiiy sharoitlar bilan qanday bog‘liqligini tushunishga yordam beradi. Misol uchun, iqlimning o‘zgarishi, tabiiy ofatlar, yer osti boyliklari va boshqa tabiiy resurslar inson hayotiga qanday ta’sir ko‘rsatishini o‘rganadi. Tabiiy geografiya, shuningdek, ekologik muammolarni, masalan, iqlim o‘zgarishini va atrof-muhitning ifloslanishini ham o‘z ichiga oladi. Ijtimoiy geografiya esa, insonlarning ijtimoiy tuzilmalari, madaniyatlari, iqtisodiy faoliyatlari va boshqa ijtimoiy jarayonlarini o‘rganadi. Bu soha, insoniyatning turli madaniyatlari va ularning o‘zaro aloqalarini tushunishga yordam beradi. Ijtimoiy geografiya, shuningdek, urbanizatsiya, migratsiya va demografik o‘zgarishlar kabi jarayonlarni ham o‘rganadi. Ushbu jarayonlar, insoniyatning ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanishiga ta’sir ko‘rsatadi. Geografiya, shuningdek, iqtisodiy geografiya va siyosiy geografiya kabi sohalarni ham o‘z ichiga oladi. Iqtisodiy geografiya, iqtisodiy faoliyatlar va resurslar taqsimoti, savdo va iqtisodiy aloqalar kabi masalalarni o‘rganadi. Bu soha, iqtisodiy rivojlanish va resurslardan foydalanishning geografik aspektlarini tushunishga yordam beradi. Siyosiy geografiya esa, davlatlar, hududlar va xalqaro munosabatlar o‘rtasidagi aloqalarni o‘rganadi. Bu soha, siyosiy kuchlar

va ularning geografik joylashuvi o'rtasidagi bog'lanishni tushunishga yordam beradi. Geografiya fanini o'qitishda innovatsion g'oyalar va texnologiyalarni qo'llash, birinchi navbatda, o'quvchilarning qiziqishini oshirishga yordam beradi. An'anaviy ta'lim uslublari ko'pincha o'quvchilarning diqqatini jalb qilmaydi, bu esa ularning o'qishga bo'lgan motivatsiyasini pasaytiradi. Innovatsion texnologiyalar, masalan, interaktiv taqdimotlar, virtual reallik, 3D modellashtirish va boshqa zamonaviy vositalar yordamida geografiya fanini o'rganish jarayoni yanada qiziqarli va samarali bo'ladi. O'quvchilar, geografik ma'lumotlarni vizual ravishda ko'rish va o'rganish imkoniyatiga ega bo'lishadi, bu esa ularning tushunish qobiliyatini oshiradi. Shuningdek, innovatsion g'oyalar va texnologiyalar, o'quvchilarga geografik jarayonlarni amaliyotda ko'rish imkonini beradi. Masalan, GIS (Geografik Axborot Tizimi) texnologiyalarini qo'llash orqali o'quvchilar, ma'lumotlarni yig'ish, tahlil qilish va vizualizatsiya qilish ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Bu, o'quvchilarga real hayotdagi muammolarni hal qilishda yordam beradi va ularni amaliy tadqiqotlar olib borishga undaydi. Innovatsion texnologiyalar yordamida o'quvchilar, geografik jarayonlarni o'z ko'zlari bilan ko'rib, ularni tushunish imkoniyatiga ega bo'ladilar.[1]

Geografiya fanini o'qitishda innovatsion g'oyalar va texnologiyalarni qo'llash, shuningdek, o'quvchilarning ijodiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirishga ham yordam beradi. O'quvchilar, turli xil loyihalar va tadqiqotlar orqali o'z g'oyalarini amalga oshirish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu, ularning ijodkorlik qobiliyatini oshiradi va o'qituvchilarni o'quvchilarning individual yondashuvlarini qo'llab-quvvatlashga undaydi. Innovatsion yondashuvlar, o'quvchilarga o'z fikrlarini erkin ifoda etish imkonini beradi va ularning o'z-o'zini anglashiga yordam beradi. Bundan tashqari, geografiya fanini o'qitishda innovatsion texnologiyalarni qo'llash, o'quvchilarning jamoaviy ish ko'nikmalarini rivojlantirishga ham yordam

beradi. O'quvchilar, guruhlar shaklida ishlash orqali bir-birlaridan o'rganadilar, fikr almashadilar va o'zaro hamkorlik qilishni o'rganadilar. Bu, ularning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantiradi va jamoada ishlash qobiliyatini oshiradi. Innovatsion texnologiyalar yordamida o'quvchilar, birgalikda loyihalar yaratish va muammolarni hal qilish jarayonida bir-birlariga yordam berish imkoniyatiga ega bo'ladilar.[2]

Geografiya fanini o'qitishda innovatsion g'oyalar va texnologiyalarni qo'llash, shuningdek, o'quvchilarning global fikrlash qobiliyatini rivojlantirishga ham yordam beradi. O'quvchilar, turli mamlakatlar va madaniyatlar haqida ma'lumot olish orqali global muammolarni tushunish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, geografiya fanini o'qitishda innovatsion g'oyalar va texnologiyalarni qo'llash, ta'lim jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilishga yordam beradi. O'quvchilar, geografik bilimlarini kengaytirish, tanqidiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish va amaliy ko'nikmalarni shakllantirish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Innovatsion texnologiyalar, o'quvchilarning ijodiy fikrlash, jamoaviy ish, global fikrlash va o'z-o'zini o'rganish qobiliyatlarini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Shu sababli, geografiya fanini o'qitishda innovatsion g'oyalar va texnologiyalarni qo'llash, zamonaviy ta'lim tizimining ajralmas qismi bo'lib qolmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdullayev, A. (2020). "Geografiya ta'limida innovatsion texnologiyalar". Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi.
2. Karimov, R. (2019). "Interaktiv ta'lim metodlari va ularning geografiya fanida qo'llanilishi". Samarkand: SamDCHT.

3. Murodov, D. (2021). "Geografiya o'qitishda virtual reallik texnologiyalari". Buxoro: Buxoro davlat universiteti.
4. Axmedov S. (2022). "Geografiya fanida 3D modellashtirish va uning ta'lim jarayonidagi o'rni". Andijon: Andijon davlat universiteti.
5. Rahmonov, E. (2023). "Mobil ilovalar yordamida geografiya o'qitish". Qarshi: Qarshi davlat universiteti.
6. Xolmatov, U. (2021). "Geografiya ta'limida innovatsion g'oyalar va metodlar". Farg'ona: Farg'ona davlat universiteti.